

TÁJÉKOZTATÓ A BÍRÓSÁGI ÜLNÖKÖK VÁLASZTÁSÁRÓL

Magyarország Alaptörvénye Állam fejezetének 27. cikk (2) bekezdése értelmében törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák (bírószági ülnökök) is rész vesznek az ítélezésben.

A bíróságok ülnökeit az önkormányzati képviselő-testületek 2015. évben választották utoljára, megbízatásuk az új ülnökök megválasztásától számított 30 nap elteltével jár le.

Magyarország köztársasági elnöke a 2019. évi bírószági ülnökválasztását 2019. március 7. napja és 2019. április 30. napja közé eső időtartamra tűzte ki.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (továbbiakban: Bjt.) rendelkezik az ülnökjelölés és választás szabályairól.

Ki választható meg bírószági ülnöknek?

A Bjt. 212. § (1) bekezdése szerint ülnöknek az a 30. évet betöltött magyar állampolgár választható meg, aki nem áll cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem, továbbá 70. életévét még nem töltötte be.

Az ülnök a megbízatása időtartama alatt nem lehet tagja pártnak, és politikai tevékenységet sem folytathat. (Bjt. 212. § (3) bekezdés). Az országgyűlési képviselői megbízatás, az önkormányzati képviselő-testületi tagság politikai tevékenységnek tekinthető. Nem politikai tevékenység a munkavállalói – szakmai, érdekvédelmi – szervezetben való részvétel.

Az ülnök jelölése

- A Bjt. 213. § (1) bekezdés értelmében az **ülnököket** a bíróság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok, a bíróság illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és az egyesületek – kivéve a pártokat – jelölik.
- A Bjt. 213. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a **fiatalkorúak büntető ügyében eljáró bíróság pedagógus ülnökeit** a bíróság illetékességi területén működő alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézmények tantestületei jelölik. A tantestületek nyugdíjas, állományukba már nem tartozó pedagógust is jelölhetnek.
- A Bjt. 213. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a **fiatalkorúak büntető ügyekben eljáró bíróság nem pedagógus ülnökeit** az egyesületek - kivéve a pártokat, a foglalkozásuk szerinti érdekképviselői szervek, valamint az őket a Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja szerinti munkakörben foglalkozató, vagy korábban foglalkozató szervezetek jelölik.
- A Bjt. 213. § (4) bekezdés értelmében a **közigazgatási munkaügyi bíróság ülnökeit** elsősorban a munkavállalók és munkaadók érdekképviselői szervei jelölik.

Egy jelölt kizárólag egy bírósághoz választható meg ülnökké.

Az ülnök választása

A megválasztandó ülnökök számát a Bjt. 216. § (3) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva az Országos Bírószági Hivatal elnöke állapította meg 20.SZ/2019. (II.21.) OBHE határozat 2. számú mellékletében.

A határozat alapján Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a Miskolci Törvényszékre **1 törvényszéki ülnököt**, és **7 pedagógus ülnököt**, a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra **5 közigazgatási és munkaügyi ülnököt**, a Miskolci Járásbíróságra **56 pedagógus ülnököt** választ.

Tudnivalók a jelölés bejelentéséről

A jelölést – a szükséges alább felsorolt iratokkal együtt – a jelöltnek kell benyújtania.

A Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése által megválasztandó ülnök személyére vonatkozó jelölést Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Önkormányzati Igazgatási Osztályhoz kell eljuttatni (**3525 Miskolc, Városház tér 8., II. emelet 2032/B szoba Busák Mária**) személyesen 2019. április 5. napjáig, levélben ugyanerre a címre postára adva, úgy hogy a küldemény legkésőbb 2019. április 5. napjáig megérkezzen.

Hiánypótlásra nincsen lehetőség, a kötelező mellékletek hiányában benyújtott, valamint határidőn túl érkezett és a többes jelölés érvénytelen.

A bírósági ülnök jelöléshez a következő nyomtatványok kitöltése és együttes benyújtása szükséges:

- Bírósági ülnökké jelölés – jelölő személy, illetve szervezet tölt ki
- Nyilatkozat bírósági ülnökké jelölés elfogadásáról – jelölt tölti ki

A nyomtatványok és a bírósági ülnökök jogaira és kötelezettségeire vonatkozó tájékoztató www.miskolc.hu oldalon letölthetőek és megismerhető.

- Büntetlen előéletet és a közügyektől eltiltás hiányát igazoló hatósági bizonyítvány (erkölcsi bizonyítvány) – jelölt szerzi be.
- A fiatakorúak büntetőügyeiben eljáró ülnök esetén a megválasztáshoz szükséges adatokat és tényeket tartalmazó dokumentumok (pedagógus, pszichológus diploma másolata, munkáltató igazolás a Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja alapján).

Adatkezelési tájékoztató:

- A postai úton vagy személyesen benyújtott jelölést és annak mellékleteit Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Adatkezelő) kezeli;
- Az adatkezelés jogalapja: a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja alapján a Bjt. 215. § (1) bekezdésében foglalt, az Adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtása;
- Az adatkezelés célja: a Magyarország köztársasági elnöke által kiírt 2019. évi bírósági ülnökválasztással kapcsolatban a Bjt. 215. § (1) bekezdésében, valamint az Országos Bírósági Hivatal elnökének 20.SZ/2019. (II.21.) OBHE határozatában az Adatkezelőre vonatkozóan meghatározott feladatok ellátása;
- Az adatkezelés időtartama: a jelöltekre vonatkozó jelölési anyagot Adatkezelő a 2019. évi bírósági ülnökválasztás jogerős lezárásárat követő elévülési idő végéig kezeli;
- Az esetleges címzettek köre: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése által bírósági ülnöknek megválasztott jelöltek Bjt. 214. § (1) bekezdésében meghatározott személyes adatait Adatkezelő a 2019. évi bírósági ülnökválasztással kapcsolatos feladatainak ellátása céljából a bírósági ülnök megválasztását követően, haladéktalanul átadja azon Bíróság elnökének, amely Bíróságra az adott jelöltet bírósági ülnöknek megválasztották;
- Kezelt adatok köre: a Bjt. 214. § (1) bekezdésében meghatározott személyes adatok;

- Az adattárolás módja: az adatok tárolása papíralapon történik;
- Az adatok megismerésére jogosultak köre: a jelölés során az Adatkezelő birtokába jutott, a jelöltekre, illetve a jelölő magánszemélyekre vonatkozó személyes adatokat kizárólag az ülnököket megválasztó Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének tagjai, valamint Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának – mint az Adatkezelő munkaszervének – a 2019. évi bírósági ülnökválasztás adminisztratív előkészítését végző alkalmazottai ismerhetik meg;
- Az érintetti jogok: a jelöltnek – bírósági ülnökké történő megválasztásáig – joga van a jelöltség elfogadására vonatkozó nyilatkozatát bármikor visszavonni, amely esetben törlési jegyzőkönyv felvétele mellett Adatkezelő a jelölt személyes adatait törli;
- Az érintett bármikor tájékoztatást kérhet személyes adatai kezeléséről;
- Az érintett kérelmére Adatkezelő illetékes adatgazdája tájékoztatást ad az általa kezelt, illetőleg feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevééről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, az érintett adatát érintő adatvédelmi incidens körülményeiről, hatásairól és az elhárítására megtett intézkedésekről, továbbá arról, hogy kik és milyen jogalap alapján, milyen célból kapták vagy kapták meg az adatokat;
- Adatkezelő illetékes adatgazdája a tájékoztatás iránti kérelmekre köteles a kérelem hozzá történt megérkezésétől számított legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 25 napon belül válaszolni;
- A tájékoztatás ingyenes, ha a tájékoztatást kérő a folyó évben azonos területre, szervezeti egységre vonatkozó tájékoztatási kérelmet az adatkezelőhöz még nem nyújtott be. Egyéb esetekben a tájékoztatás megadásával együtt járó költségeket az adatgazda határozza meg, és az érintett köteles viselni;
- A már megfizetett költséget a kérelmezőnek vissza kell téríteni, ha az adatokat jogellenesen kezelték, vagy a tájékoztatás kérése helyesbítéshez vezetett;
- Az érintett jelölt – bírósági ülnökké történő megválasztásáig – bármikor kérheti személyes adatainak helyesbítését, valamint adatainak törlését vagy az adatkezelés korlátozását, illetve tiltakozhat az adatkezelés ellen. A törlési, korlátozási vagy tiltakozási jog gyakorlása esetén a jelölt bírósági ülnökké nem választható meg;
- Amennyiben az érintett természetes személy úgy ítéli meg, hogy a rá vonatkozó személyes adat kezelése nem felel meg a törvényi követelményeknek, panaszt nyújthat be a felügyeleti hatósághoz, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (NAIH), amennyiben a felügyeleti hatóság nem foglalkozik a panasszal, vagy 3 hónapon belül nem tájékoztatja az érintettet az eljárás fejleményeiről, eredményeiről, az érintett közvetlen bírósági jogorvoslatra jogosult.

A bírósági ülnök választással kapcsolatban felmerült egyéb kérdésekkel kapcsolatban **Forgácsné dr. Vattay Zita** jogi ügyintéző (46/512-700 mellék:4902) ad tájékoztatást.

**MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA**

A bírósági ülnökök jogai és kötelezettségei

Az ülnökökre vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) tartalmazza.

Ülnöknek az a 30. évét betöltött magyar állampolgár választható meg, aki nem áll a cselekvőképességet érintő gondnokság, vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem. (Bjt. 212. § (1) bek.)

Az ülnököknek az ítélezésben a hivatásos bírakkal azonos jogaik és kötelezettségeik vannak.

Az ülnökök megbízatása 4 évre szól.

Az ülnökök a megbízatásuk időtartama alatt nem lehetnek tagjai pártoknak és politikai tevékenységet sem folytathatnak (Bjt. 212. § (3) bek.) Az országgyűlési képviselői megbízatás, az önkormányzati képviselő-testületi tagság politikai tevékenységnek tekintendő. Nem politikai tevékenység a munkavállalói - szakmai, érdekvédelmi - szervezetben való részvétel.

Az ülnököt az igazságszolgáltatásban való részvételével összefüggő cselekménye tekintetében mentelmi jog illeti meg. A mentesség terjedelmére és az ülnök mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó szabályokat a Bjt. 2. § (4) és (5) bekezdése tartalmazza.

A megválasztott ülnöknek bírói esküt kell tennie.

Az ülnököt a bíróság elnöke hívja be és osztja be az ítélező tanácsba. E tisztsége gyakorlásának idejére az ülnököt a Bjt. 221. § rendelkezései szerint távolléti díj, illetőleg tiszteletdíj illeti meg, amelyet a bíróságok költségvetésükből térítenek meg.

A Bjt. 221. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a munkaviszonyban, kormányzati szolgálati, állami szolgálati, közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél és a Magyar Honvédségnél szolgálati viszonyban, vagy foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyban (szövetkezetről munkaviszony jellegű jogviszonyban stb.) álló ülnököt ülnöki működésének időtartamára a távolléti díja illeti meg.

A (3) bekezdés alapján az (1) bekezdésben meghatározott jogviszonyokban nem álló, vagy az ülnöki működése idejére munkabérben (díjazásban) nem részesülő ülnököt

tiszteletdíj illeti meg. A tiszteletdíj mértéke az ülnök működésének minden napjára a bírói illetményalap (453.330 Ft) egy munkanapra eső összegének a 25 százaléka.

Az (5) bekezdés szerint az ülnök a hivatalos kiküldetésével járó költségeket a bírákra irányadó rendelkezések megfelelő alkalmazásával számolhatja el.

Joga az ülnöknek, hogy a behívásáról legalább egy hónappal korábban értesüljön, illetve, hogy kérésére, fontos okból a bíróság elnöke elhalaszthassa a működése megkezdésének időpontját.

Az ítélező tanácshoz beosztott ülnök joga, hogy a tárgyalandó ügyek tény- és joganyagát megismerhesse, arról őt az ítélező tanács elnöke tájékoztassa.

Az ítélet meghozatalát megelőző zárt tanácskozással kapcsolatos tanácskozási titok megőrzése az ülnök számára is kötelező. Ez vonatkozik a szolgálati, illetve az államtitokra is.

Az ülnök megbízatása megszűnik (Bjt. 220. § (1) bek.)

- a) az ülnök halálával,
- b) a megbízatásának lejártával,
- c) ha a 212. § (1) bekezdésében foglalt feltételek valamelyike már nem áll fenn,
- d) a 70. év betöltésével,
- e) lemondással (képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával),
- f) ha a 219. § (4) bekezdésében meghatározott esetben az ülnököt megválasztó képviselő-testület az ülnököt visszahívja.

A katonai ülnök megbízatása - a nyugállományba helyezést kivéve - akkor is megszűnik, ha a szolgálati viszonya megszűnt.

4/a. számú melléklet

Jelölő személy/szervezet

neve: .....

címe: .....

szervezet képviselőjének neve: .....

Bírósági ülnökké jelölés

A Bjt. 213. § (1) bekezdése¹ alapján.....(név)

..... szám alatti lakost

.....törvényszékre/járásbíróságra/kerületi bíróságra

..... ülnöknek jelölöm.

Dátum: .....

.....
**jelölő aláírása / jelölő szervezet
képviselőjének aláírása, bélyegzőlenyomata**

---

¹ A Bjt. 213. § (1) bekezdése alapján az ülnököket a bíróság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok, a bíróság illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és az egyesületek - kivéve a pártokat - jelölik.